

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/87/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715213163
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5715213163.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvety Dzugasovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci žalobkyne: T. O., nar. XX.XX.XXXX bytom N. XXX/X, XXX XX S. S., proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 597, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, o vydanie bezdôvodného obohatenia a ochranu práv spotrebiteľa, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 7C/383/2015-255 zo dňa 12.11.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 7C/383/2015-255 zo dňa 12.11.2018 vo výroku I., ktorým súd uložil žalovanému vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie zo zmluvy o úvere č. 609700093 zo dňa 22.07.2010 vo výške 250,00 Eur spolu s 5,5 % úrokom z omeškania ročne od 20.10.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, m e n í t a k , že žalobu v tejto časti z a m i e t a .

Odvolanie žalovaného proti výroku II. rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 7C/383/2015-255 zo dňa 12.11.2018 o d m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie zo zmluvy o úvere č. 609700093 zo dňa 22.07.2010 vo výške 250,00 Eur spolu s 5,5 % úrokom z omeškania ročne od 20.10.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na ich náhradu (výrok III.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu dňa 16.09.2015 domáhala určenia neplatnosti zmluvy o úvere č. 609700093 zo dňa 22.07.2010. Zároveň žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni z predmetnej zmluvy bezdôvodné obohatenie vo výške 337,00 Eur spolu s 5,5 % ročným úrokom z omeškania od 14.09.2015 a nahradil jej trovy, ktoré jej v súvislosti s týmto konaním vzniknú.

3. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 22.07.2010 úverovú zmluvu číslo 609700093, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 1.400,00 Eur a žalobkyňa ako dlžník sa zaviazala zaplatiť žalovanému ako veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 1.216,00 Eur. Celkovo mala žalobkyňa zaplatiť žalovanému čiastku 2.616,00 Eur v 12 mesačných splátkach po 218,00 Eur. Zároveň mal súd preukázané, že rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR12643/11 dňa 12.4.2012 bolo rozhodnuté o nároku vyplývajúceho z úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným, a to tak, že rozhodcovský súd zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalobcovi sumu 1.906,83 Eur spolu so zmenkovým

úrokom, zákonným úrokom a nahradiť mu trovy konania. Na predmetný rozsudok stáleho rozhodcovského súdu poukázal žalovaný, ktorý ho na výzvu súdu aj do konania doložil. Z predmetného rozsudku stáleho rozhodcovského súdu, na ktorý sa odvolával žalovaný jednoznačne vyplynulo, že tento vychádzal z toho, že mala žalobkyňa v súvislosti s predmetnou zmluvou o úvere podpísať aj zmenku dňa 22.07.2010 na základe dohody o vyplnení zmenky. To znamená, že rozsudok stáleho rozhodcovského súdu sa týkal nároku vyplývajúceho zo zmenky, ktorá bola vystavená a podpísaná zo strany žalobkyne v súvislosti s predmetnou zmluvou o úvere. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporu sporné, s výnimkou toho, či žalobkyňa zmluvu uzavrela ako fyzická osoba pre účely výkonu jej povolania, alebo za účelom spotreby.

4. Žalobkyňa bola v zmluve o úvere v prvom rámciku označená ako fyzická osoba nepodnikateľ s uvedením rodného čísla a trvalého pobytu. V zmluve je zároveň predtlačená formulácia, že dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolania. Žalobkyňa tvrdila, že peniaze použila na osobnú spotrebu a v čase, keď uzatvárala zmluvu nevykonávala žiadnu podnikateľskú činnosť, bola na starobnom dôchodku, o čom súdu predložila aj rozhodnutie o tom, že jej bol vylácaný starobný dôchodok, zvýšený od 01.01.2011 a následne zvýšený od 01.01.2012 (č.l. 103 a 104 spisu). Z týchto tvrdení žalobkyne a listinných dôkazov konajúci súd dospel k záveru, že žalobkyňa, že bola v čase uzatvorenia zmluvy poberateľkou invalidného dôchodku, ktorý sa považoval za starobný dôchodok a vdovský dôchodok. Z úradnej činnosti súdu je tiež známe, že obchodní zástupcovia žalovaného, mali príkaz vpisovať do zmlúv údaje o dlžníkoch, čo vyplynulo aj z priloženej zápisnice o pojednávaní v konaní Okresného súdu Martin sp. zn. 10C/273/2012. Z výsluchu T. W., (osoby, ktorá uzatvárala zmluvu aj so žalobkyňou) vyplynulo, že títo boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. inštruovaní, akým spôsobom majú tieto kolónky súvisiace s účelom úveru vyplňať a boli inštruovaní teda tak, aký účel úveru majú v jednotlivých kategóriách obyvateľstva vyplňovať priamo v úverovej zmluve, teda kedy majú zaškrtnávať, že sa prostriedky používajú na výkon zamestnania, kedy na výkon povolania, podnikania alebo na iný účel. Svedok ďalej uviedol, že bola interná tabuľka obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a na základe tejto tabuľky vyplňoval tlačivá zmluvy. Vedel, tiež, že potom ako sa prevalilo niekoľko sporov, kde práve dôchodcovia namietali, že sa im uvádza ako účel úveru „povolanie“, tak tieto pokyny obchodná spoločnosť stopla. Vzhľadom na uvedené skutočnosti okresný súd uzavrel, že žalobkyňa vystupovala pri uzatváraní predmetnej zmluvy ako spotrebiteľ a peniaze použila na svoju súkromnú spotrebu.

5. Následne prvoinštančný súd pristúpil k posúdeniu námietky žalovaného o prekážke veci rozhodnutej, ktorú vyhodnotil ako nedôvodnú. Podstatným pre posúdenie uvedenej námietky bolo to, či rozhodcovská doložka uvedená v úverovej zmluve je vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy platná. V danom prípade rozhodcovská doložka nebola dojednaná v osobitnej zmluve. Bola uvedená len vo všeobecných obchodných podmienkach (ďalej len „VOP“), ktorých text je písaný drobným písmom a začína sa približne v strede bodu 14. VOP poskytnutia úveru (č.l. 236 spisu). Rozhodcovská doložka teda nie je napísaná vo VOP ani ako samostatný odsek, túto si žalobkyňa osobitne nevyjedнала a nemala na ani výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Je teda zrejmé, že žalobkyňa mohla len zmluvu ako celok odmietnuť, alebo podrobiť sa všetkým podmienkam upraveným v zmluve a VOP. Znenie tejto doložky pritom núti žalobkyňu podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, ak žalovaný podá žalobu na rozhodcovský súd. Súdu sú z úradnej činnosti pritom známe iba prípady, keď bol žalobcom v rozhodcovskom konaní žalovaný, v ktorých prípadné námietky žalovaných ohľadne spotrebiteľského charakteru zmlúv a potreby aplikácie prepisov na ochranu spotrebiteľa zväčša nie sú žiadnym spôsobom zohľadňované. Rozhodcovskú doložku v tomto znení, ktorá bola žalobkyňi v podstate nanútená, (keďže ako spotrebiteľ nemala možnosť ju odmietnuť), súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Táto rozhodcovská doložka nie je spôsobilá eliminovať hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Hoci zákon nevyklučuje možnosť riešenia sporov v rozhodcovskom konaní aj v spotrebiteľských veciach, ale ak má byť rozhodcovská zmluva, resp. doložka uzavretá so spotrebiteľom právom akceptovateľným spôsobom musí byť individuálne dojednaná, t.j. musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje predovšetkým informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá-ktorá voľba konkrétne znamená.

Z predloženej rozhodcovskej doložky nevyplýva, že by žalobkyňa vôbec mala možnosť voľby, a ak by ju aj mala (čo však súd nemal v konaní preukázať), tak z predložených listín nevyplýva, že by jej žalovaný ako dodávateľ poskytol jasné a zrozumiteľné informácie, predovšetkým čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní a aké sú jeho dôsledky. V rozhodcovskej doložke tiež absentujú akékoľvek informácie o podstatných skutočnostiach a následkov rozhodcovského konania, ktoré sú potrebné pre slobodné rozhodnutie spotrebiteľa so znalosťou veci, ako napr. o záväznosti rozhodcovského rozsudku, voči ktorému zväčša nie je prípustný opravný prostriedok v zmysle dvojinstančnosti konania, (ako je

to napr. v súdnom konaní pred všeobecnými súdmi, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie môže na základe odvolania preskúmať odvolací súd) alebo o tom, že touto dohodou sa riešenie sporov prenáša na súkromnú osobu, ako ani poučenie aspoň o základnom procesnom postupe rozhodcovského súdu a o právach a povinnostiach povinného v prípadnom rozhodcovskom konaní. Rozhodcovskú doložku dohodnutú za vyššie uvedených okolností spolu s absenciou individuálnosti jej dojednania, súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v dôsledku toho neplatná. Za takéhoto stavu potom vo veci rozhodol orgán, ktorý na to, nemal právomoc, čo je jednou zo základných podmienok právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia určitého orgánu. V tomto smere sa súd stotožňuje s názorom vysloveným v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/232/2012, na ktorý poukázala aj žalobkyňa v podaní, že nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúceho sa od neexistence, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku.

6. Vychádzajúc z vyššie uvedených východísk konajúci súd dospel k záveru, že strany sporu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Úverová zmluva ako zmluvný typ je upravená v Obchodnom zákonníku a patrí medzi tzv. absolútne obchody. Základné práva a povinnosti zmluvných strán z úverovej zmluvy sa tak riadia Obchodným zákonníkom. Pokiaľ však ide o spotrebiteľský úver, okrem úpravy v Obchodnom zákonníku, je potrebné aplikovať aj špeciálnu úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch a takáto zmluva musí obsahovať náležitosti upravené v tomto zákone. Zároveň dohodnuté práva a povinnosti v spotrebiteľskej zmluve nemôžu byť v rozpore s § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

7. Po preskúmaní predmetnej zmluvy o úvere súd má za to, že táto neobsahuje termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu, RPMN a priemernú ročnú percentuálnu mieru nákladov. Uvedená zmluva teda neobsahuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravené v citovanom § 9 ods. 2 písm. i/, j/, f/, y/ zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere. Absencia týchto náležitostí spôsobuje, že poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 a/ a b/ zákona č. 129/2010 Z. z. Žalovanému preto vzniklo právo na vrátenie iba skutočne poskytnutého plnenia, teda poskytnutého úveru bez akýchkoľvek úrokov a poplatkov. Súd nestotožnil s argumentáciou žalobkyne o tom, že by mala byť neplatná celá zmluva ako celok. Mal za to, že z dôvodu absencie vyššie uvedených náležitostí zmluvy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, nakoľko bolo preukázané, že žalobkyni ako spotrebiteľovi bol poskytnutý úver, ktorý žalobkyňa i začala čerpať.

8. Na výzvu súdu žalovaný predložil do konania prehľad splátok realizovaných žalobkyňou na predmetný úver (č. I. 234). Tieto splátky boli dané aj žalobkyni, táto ich nerozporovala. V konaní je zrejme, že žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 1.400,00 Eur a tento splatila v celkovej výške 1.737,00 Eur. Predmetný úver žalobkyňa preplatila o sumu 337,00 Eur. Žalovaný vzniesol námietku premlčania v odvolaní ohľadom celého nároku žalobkyne uplatneného žalobou. Žaloba bola podaná na súd dňa 16.09.2015. Z tohto dôvodu sú premlčané splátky, ktoré žalobkyňa preplatila navyše čiastky 1.400,00 Eur, a to tie, ktoré realizovala do 30.07.2012. Čo sa týka ďalších splátok, ktoré žalobkyňa realizovala dňa 19.04.2013 v sume 100,00 Eur a 16.05.2013 v sume 150,00 Eur, tieto nepovažoval za premlčané, nakoľko ich realizovala v trojročnej objektívnej premlčacej dobe. Pokiaľ malo na strane žalovaného vzniknúť bezdôvodné obohatenie na základe neplatných náležitostí zmluvy o úvere, toto si mohla žalobkyňa uplatniť odo dňa vyplatenia finančných prostriedkov zakladajúcich vznik nároku podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Pri postupnom pokračujúcom získavaní majetkových hodnôt treba z hľadiska premlčania za samostatné nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia považovať nároky, ktoré vznikli zo samostatných oddeliteľných prípadov bezdôvodného obohatenia, aj keď ide o rovnaké subjekty a rovnaké skutkové podstaty zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Na uplatnenie každého takéhoto nároku začína plynúť premlčacia doba osobitne. K bezdôvodnému obohateniu získanému plneniu bez právneho dôvodu, ak právny dôvod neexistoval od začiatku, dochádza okamihom poskytnutia plnenia. Týmto okamihom je tiež určený začiatok objektívnej premlčacej dobe. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa postihnutý dozvedel, že plnil bez právneho dôvodu a komu plnil. Subjektívna lehota na uplatnenie nároku mohla začať plynúť odo dňa, kedy žalobkyňa zaplatila jednotlivé plnenia v súvislosti s existujúcou zmluvou o úvere nad rámec toho, na čo bola povinná. Z tohto dôvodu súd zaviazal žalovaného povinnosťou vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 250,00 Eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Je potrebné uviesť, že uvedený prípad pre účely posúdenia vzniku bezdôvodného obohatenia je možné posúdiť ako plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, keďže po posúdení okolností uzavretia zmluvy a jej náležitostí súd dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, teda žalobkyni odpadla povinnosť zaplatiť žalovanému viac ako jej bolo poskytnuté. Ak by aj neprichádzalo do úvahy posúdenie úveru ak bezúročného a bezpoplatkového (čo z vyššie uvedených skutočností podľa názoru

súdu prichádza) bolo by možné uvedený prípad posúdiť ako plnenie zo zmluvy, ktorá je v časti neplatná, keďže odplatu vo výške dosahujúcej 96 % z poskytnutej istiny je možné považovať za odplatu dohodnutú v rozpore so zákonom (§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka) a aj s dobrými mravmi, t.j. ako neplatnú a to už s prihliadnutím na priemerné úrokové sadzby bánk pri obdobných úveroch v čase podpisu zmluvy (priemer úrokových sadzieb pri spotrebiteľských úveroch do jedného roka v čase uzavretia zmluvy bol 8,14 % ročne).

9. V zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd, rešpektujúc právoplatnosť tretej vety výroku prvého rozsudku v konaní, ďalej zaviazal žalovaného k zaplateniu 5,5 % úroku z omeškania ročne zo sumy 250,00 Eur od 20.10.2015 do zaplatenia, lebo je s vrátením tejto sumy v omeškani. Prvýkrát sa mohol dozvedieť o žiadosti žalobkyne na vrátenie žalovanej sumy dňa 19.10.2015, kedy mu bola doručená žaloba.

10. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalobkyňa a žalovaný, (vzhľadom na priznanie čiastočného nároku žalobkyňi), mali vo veci rovnaký pomer úspechu a neúspechu, a preto súd žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov konania.

11. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vo veci sám rozhodol.

12. Namietal, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolateľ zotrval na svojej argumentácii prezentovanej v rámci prvoinštančného konania. Tvrdil, že v prejednávanej veci existuje neodstrániteľná prekážka konania, ktorú predstavuje existencia veci rozhodnutej, na ktorú je súd povinný prihliadať počas ktoréhokoľvek štádia konania. O platnosti jednotlivých častí o úvere č. 609700093 (teda, či je zmluva bezúročná a bez poplatkov, alebo nie) bolo už totiž rozhodnuté dňa 12.04.2012, rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. V danej súvislosti odvolateľ poukázal na ust. § 230 CSP a § 161 CSP, v súlade s ktorými mal súd prvej inštancie konanie vo veci zastaviť. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má totiž pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Právoplatný rozhodcovský rozsudok ukladajúci vykonať prejav vôle nahrádza tento prejav vôle (§ 35 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní). V danej súvislosti odvolateľ poukázal na viaceré rozhodnutia napr. Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 29Cdo/2254/2011 zo dňa 27.06.2013, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/100/2001 zo dňa 28.05.2002, sp.zn. 3Cdo/42/2006, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/79/2011 zo dňa 20.12.2011, Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/45/2012 zo dňa 03.05.2012, Okresného súdu Bratislava sp.zn. 17C/35/2014 zo dňa 03.06.2014. Právna povaha rozhodcovského rozsudku je aj predmetom aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR, napr. uznesenia sp.zn. 3MCdo/11/2010 zo dňa 26.09.2011, 6Cdo/143/2011 zo dňa 18.01.2012 a 3Cdo/122/2011 zo dňa 09.02.2012. Z označených rozhodnutí vyplýva, že rozsudkom rozhodcovského súdu je exekučný súd viazaný rovnako, ako je viazaný rozsudkom všeobecného súdu (§ 159 ods. 2 O.s.p.). Argumentáciu žalovaného týkajúcu sa res iudicata podporuje aj komunitárne a medzinárodné právo, napr. rozhodnutie ESD vo veci Asturcom, ktoré sa dotýka výkonu rozhodcovského rozhodnutia, smernica 93/13/EHS nepriznáva spotrebiteľovi po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo, žiadne osobitné právo. Ani európske právo nenúti súd členského štátu, aby pristúpil k opätovnému preskúmaniu právoplatne rozhodnutého sporu, ak by sa tým malo zabezpečiť presadenie sa európskeho práva, čo súdny dvor potvrdil aj v samotnom rozhodnutí Asturcom. Podľa rozhodnutia ESD č. C-2/08 vo veci Amministrazione dell'Economia e delle Finanze právo Spoločenstva neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil vnútroštátne procesné normy, na základe ktorých rozhodnutie získava právoplatnosť, (a teda stáva sa res iudicata), aj keby to umožnilo napraviť porušenie práva Spoločenstva predmetným rozhodnutím. Podľa názoru žalovaného ten istý predmet konania je daný vtedy, ak vyplýva z rovnakého skutku a zároveň sa týka tých istých osôb. Pritom nie je rozhodujúce, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Z vyššie označeného rozhodcovského rozsudku je zrejmé, že rozhodcovský súd posúdil zmluvu ako platnú a odplatný právny úkon a na jeho základe priznal žalovanému voči žalobkyňi plnenie. Z hľadiska res iudicata je prípadná nesprávnosť rozhodcovského rozsudku irelevantná, pretože aj v takomto prípade prekážka res iudicata naďalej existuje. Podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon povolania alebo podnikania. Zo zmluvy o úvere uzavretej medzi stranami sporu

dňa 22.07.2010 č. 609700093 vyplýva, že na jej základe žalovaný poskytol žalobkyni úver na výkon povolenia. Žalobkyňa v zmluve o úvere uviedla a aj osobitne podpísala vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na tento účel. Nie je teda rozhodujúce, na aký účel v skutočnosti žalobkyňa peňažné prostriedky použila, ale na aký účel jej bol predmetný úver žalovaným poskytnutý. Žalobkyňa ako dlžník navyše nemá zo žiadneho zákona informačnú povinnosť voči veriteľovi, aby preukazoval skutočné použitie finančných prostriedkov. Rovnako zákon o spotrebiteľských úveroch neustanovuje, že žiadateľ o úver v čase poskytnutia úveru na podnikanie, zamestnanie alebo povolenie, musí byť podnikateľom alebo zamestnaný. Pre právnu kvalifikáciu povahy poskytnutého úveru je teda úplne postačujúci prejav vôle uvedený v zmluve. V prípade postavenia žalovaného je potrebné akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobkyňou vstupoval. Pri výklade pojmu spotrebiteľ je potrebné v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora v oblasti práva na ochranu spotrebiteľa chrániť dobrú vieru druhej strany (napr. rozhodnutie ESD C-464/01 vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG). Obdobne, pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, keďže dobrá viera je všeobecným princípom zmluvného práva. Žalovaný v konaní predložil listinné dôkazy, ktoré preukazujú účel poskytnutého úveru. Na druhej strane žalobkyňa nepredložila ani jediný dôkaz o tom, že by si predmetný úver vzal a na spotrebný účel. Napriek tomu sa konajúci súd priklonil k argumentácii žalobkyne, ktorú si vo svojom rozhodnutí osvojil. Žalovaný má za to, že predmetnú zmluvu o úvere nemožno posudzovať z hľadiska náležitostí v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže táto nespadá do režimu spotrebiteľských zmlúv. Pri otázke neplatnosti zmluvy ako celku žalovaný zotrval na svojej argumentácii, že v predmetnom prípade nemožno žiadať určenie neplatnosti právneho úkonu ako takého, a to s poukazom na znenie ust. § 41 Občianskeho zákonníka. V zmysle tohto ustanovenia by bola teda neplatná len tá časť odplaty, ktorá by podstatne prevyšovala odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu a žalovaný by mal naďalej nárok na ostávajúcu primeranú odplatu. Žalobkyňa teda nemôže dosiahnuť určenie neplatnosti celej zmluvy z dôvodu neprimeranej výšky odplaty, akneexistuje zákonné ustanovenie, na základe ktorého by sa takéhoto nároku mohol domáhať. Konceptiu celkovej neplatnosti zmluvy nemožno vyvodit' ani z komunitárneho práva. Ani prípadná nekalá obchodná praktika nemôže byť v zmysle judikatúry Súdného dvora EÚ dôvodom neplatnosti celej zmluvy. Odvolateľ pritom poukázal na článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13 EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách i rozhodnutie Súdného dvora EÚ vo veci C-453/10 Perenič, Pereničová/S.O.S financ. Zásada zachovania platnosti zmluvy je tiež zohľadnená aj v rozhodnutí Súdného dvora EÚ č. C-26/13 z 30. apríla 2014 (A. Kásler a H. Káslerne Rábai). Takejto argumentácii zodpovedá aj ústavno-právny princíp zachovania platnosti zmluvy prezentovaný v náleze Ústavného súdu ČR sp.zn. I.ÚS 625/03 zo dňa 14.04.2005.

13. Napokon, odvolateľ namietal, že vo vyjadrení k žalobe vzniesol námietku premlčania voči nároku uplatnenému žalobkyňou v tomto konaní. Nárok žalobkyne uplatnený žalobou sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 16.05.2015. Z tohto dôvodu súd nebol oprávnený priznať žalobkyni ani časť žalovaného nároku. V danej súvislosti odvolateľ poukázal na úpravu premlčania v Občianskom zákonníku (§ 101 až § 110). Vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobkyňa v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka môže domáhať v subjektívnej (dvojiročnej) lehote najneskôr do uplynutia trojiročnej objektívnej premlčacej lehoty. Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Žalovaný konštatuje, že nárok uplatnený žalobkyňou žalobou na vydanie bezdôvodného obohatenia sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 16.05.2015. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky z úveru vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny (z rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27.04.2016). Žalobkyňa nijako skutkovo nepreukázala možnosť uplatnenia desaťročnej premlčacej lehoty. Touto problematikou sa zaoberal i Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojich rozhodnutiach sp.zn. 13Co/567/2015, sp.zn. 13Co/557/2015 a sp.zn. 13Co/90/2015. Vychádzajúc zo znenia ust. § 451 Občianskeho zákonníka žalovaný zotrval na svojom názore, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú upravuje toto zákonné ustanovenie. Žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a podobne) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov.

14. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnúť rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

15. Akcentovala, že ochrana spotrebiteľa je prejavom verejného záujmu a ochrany ústavných práv občanov. Poukázal pritom na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp.zn. II.ÚS 2164/10 zo dňa 01.11.2011, z ktorého vyplýva, že zmluvná autonómia a jej ochrana nemôže byť absolútna tam, kde existuje iné základné právo jednotlivca, alebo ústavný princíp, či iný ústavne chránený verejný záujem, ktoré sú spôsobilé zmluvnú autonómiu proporcionálne obmedziť. Podľa názoru žalobkyne konajúci súd správne posúdil celú vec, zohľadnil európske právo na ochranu spotrebiteľa a správne interpretoval ustanovenia o neprijateľných zmluvných podmienkach. Rovnako správne okresný súd posúdil i aspekty hrubej nerovnováhy v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a z týchto vyvodil správny záver v zmysle článku 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Zároveň žalobkyňa poukázala na svoju argumentáciu prezentovanú v priebehu konania. Podľa jej presvedčenia je odvolanie žalovaného účelové a tendenčné. Jeho opravný prostriedok totiž neobsahuje nijaké právne argumenty a dôvody spôsobilé relevantne zvrátiť rozhodnutie okresného súdu. Zdôraznila pritom, že žalovaný dlhodobo a systematicky ignoruje rozhodnutia súdov na Slovensku a nerešpektuje ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je povinný sa zdržať používania nekalých zmluvných podmienok s rovnakým významom v zmluvách aj so všetkými ostatnými spotrebiteľmi. Nekalé obchodné praktiky pri poskytovaní spotrebiteľských úverov žalovaného analyzovala aj Európska únia a jej podrobné stanovisko je uvedené v liste zo dňa 14.09.2010. Vyplýva z neho, že „Formulár zmluvy POHOTOVOSTĚ, s.r.o. obsahuje časť s názvom Všeobecné podmienky poskytovania úveru, ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa a pomerne flagrantne znevýhodňujú spotrebiteľov v dôležitých aspektoch. Celkové náklady úverov poskytovaných spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktoré pozostávajú z úroku a iných poplatkov, sa javia veľmi vysoké. Zdá sa, že prinajmenšom v niektorých prípadoch predstavujú náklady takmer 100 % ročne zo sumy získanej spoločnosťou POHOTOVOSTĚ.“

16. Žalovaný nepodal vo veci odvolaciu repliku.

17. Žiadne ďalšie podania strán sporu v rámci odvolacieho konania neboli produkované.

18. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalovaného bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) podľa ust. § 388 CSP vo výroku I. zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovej časti rozhodnutia a odvolanie žalovaného proti výroku II. podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odmietol.

19. Vo vzťahu k námietke odvolateľa ohľadne prekážky rozsúdenej veci sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím prvoinštančného súdu, ktorý sa s uvedenou námietkou žalovaného riadnym spôsobom zaoberal, posúdil ju ako nedôvodnú a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil v bode 15. napadnutého rozsudku. Len na doplnenie krajský súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. I.ÚS 25/2014-11, ktorý sa stotožnil s argumentáciou krajského súdu týkajúcou sa právnej otázky prekážky rozsúdenej veci. Okrem iného uviedol, že „žalovanému treba uznať aj tvrdenie, že právoplatný rozhodcovský rozsudok na plnenie predstavuje prekážku rozsúdenej veci v konaní o určení, nie však rozsudok žalovaný na neprijateľnej rozhodcovskej doložke“. V tomto smere má odvolací súd za to, že otázka prelomenia materiálnej právoplatnosti je už vyriešená v rámci konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenie NS SR sp.zn. 3Cdo/27/2011 zo dňa 29.01.2015). Neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozhodcovský rozsudok nepredstavuje prekážku veci právoplatne rozhodnutej pre občianskoprávne konanie o určení neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy.

20. Z obsahu spisového materiálu krajský súd zistil, že právny vzťah subjektov vystupujúcich v tomto konaní bol založený uzatvorením zmluvy o úvere č. 609700093 zo dňa 22.07.2010 medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom, v ktorej sa zmluvné strany dohodli, že veriteľ sa zaväzuje poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 1.400,00 Eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi sumu zvýšenú o poplatok vo výške 1.216,00 Eur, t.j. dlžník celkovo zaplatí veriteľovi čiastku 2.616,00 Eur. Zmluva o úvere obsahovala (okrem iného) prehlásenie dlžníka, že finančné prostriedky mu veriteľ poskytuje na výkon

povolania - prehlásenie dlžníka bolo formálne vykonané označením možnosti „povolania“ vo vopred pripravenom formulárovom poli, pod ktorým sa nachádza podpis dlžníka.

21. Žiada sa uviesť, že z rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu v identických veciach je známe, že oprávnený pri uzatváraní zmlúv o úvere, konkrétne pri vyplňaní zmluvných formulárov žiadateľov o úver si počína tak, aby v daných prípadoch vylúčil aplikáciu noriem spotrebiteľského práva nesprávnym vyznačovaním účelu poskytnutého úveru (napr. na výkon podnikania a pod.). Formulár zmluvy o úvere, vrátane jeho dodatku vyplní zástupca veriteľa a predkladá na podpis dlžníkovi bez možnosti modifikovania jeho obsahu zo strany dlžníka. Zo súdnej praxe je rovnako známe konanie oprávneného, ktorým presviedča, navádza alebo inak pôsobí na spotrebiteľov s cieľom dosiahnuť vyznačenie účelu úveru na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, aby sa tento úver následne spravoval právnou úpravou obsiahnutou v Obchodnom zákonníku. Takéto konanie oprávneného bolo štátnymi orgánmi opakovane sankcionované a definované ako „nekalá obchodná praktika“ v rozhodnutiach Slovenskej obchodnej inšpekcie, Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie (napr. č. SK/0303/99/2011 zo dňa 15.06.2011, č. SK/0068/99/2011 zo dňa 10.06.2011), ktorých zákonnosť bola podrobená súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva (pozri napr. rozsudok NS SR sp.zn. 5Sžo/13/2014 zo dňa 27.01.2015, či rozsudok NS SR sp. zn. 8Sžo/45/2014 zo dňa 19.08.2015).

22. Aj keď v danom prípade reálne a preukázateľne došlo k označeniu formulárového poľa majúceho osvedčiť poskytnutie úveru na výkon povolania žalobkyne, odvolací súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno ohľadom preukázania, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania dlžníka (žalobkyne) zaťažuje v tomto prípade toho, kto tak tvrdí, t.j. žalovaného. Bezpečným preukázaním nemôže byť len zaškrtnutie všeobecného údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na účel podnikania, ktorý nepreukazuje konkrétny súvis uzavretia príslušnej úverovej zmluvy s podnikaním dlžníka. Vymedzenie účelu - poskytnutie úveru „na výkon povolania“, v spojení s nedostatkom akejkoľvek aktivity žalobkyne má taký vplyv, ako by účel úveru nebol v zmluve vymedzený vôbec. Ak by žalovaný ako dodávateľ konal v súlade s požiadavkou odbornej starostlivosti pri poskytovaní úverov, poskytol by žiadateľovi o úver dostatok informácií aj ohľadom v zmluve uvádzaného účelu poskytnutia úveru, (keďže zmluva umožňovala aj vyhlásenie o inom účele poskytnutia úveru), ktorý má zásadný vplyv na samotné postavenie žiadateľa o úver, a následne by nemal problém uvedenú skutočnosť v konaní preukázať. Preverenie skutočností rozhodujúcich pre určenie, či žiadateľ o úver (ne)spĺňa definíciu spotrebiteľa je nepochybne v možnostiach poskytovateľa finančnej služby a je výsledkom dostatočnej informovanosti spotrebiteľa, okrem iného, aj o dôsledkoch mechanicky vyznačovaných alternatív v zmluvnom formulári vyžadovaných poskytovateľom finančnej služby. V posudzovanom prípade však žalovaný ako poskytovateľ finančnej služby využil svoju silnú pozíciu, postupoval v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti v snahe jednoznačne vytvoriť zdanie, že sa nejedná o spotrebiteľský úver.

23. Vychádzajúc z uvedenej právnej argumentácie okresný súd dospel k správnej závere, že sa v danom prípade jedná o spotrebiteľský vzťah, na ktorý bolo potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Je zrejmé, že žalovaný v prejednávanej veci nepreukázal, že by bol poskytol žalobkyni úver na výkon povolania. Napokon ani netvrdil, aké je povolenie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním, či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. O tom jednoznačne svedčí i fakt, že žalobkyňa bola v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy starobnou dôchodkyňou, t.j. nemala status zamestnanca.

24. Vo vzťahu k argumentácii o neplatnosti zmluvy o úvere odvolací súd poukazuje na zodpovednosť odvolateľa za obsah jeho námietok prezentovaných v opravnom prostriedku, ktorými je viazaný. Žiada sa dodať, že okresný súd v prejednávanej veci nekonštatoval absolútnu neplatnosť právneho úkonu - predmetnej zmluvy o úvere, ale konštatoval len bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetnej spotrebiteľskej zmluvy, a to z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Odvolacia argumentácia žalovaného, ktorá popierala neplatnosť zmluvy o úvere, sa teda neviaže na konkrétne dôvody napadnutého rozhodnutia.

25. Správne vyhodnotil prvoinštančný súd aj skutočnosť, že zmluva o úvere, uzatvorená medzi žalobkyňou ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom, neobsahuje niektoré z obligatórnych

náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere (bližšie pozri odsek 17. napadnutého rozsudku), v dôsledku čoho je potrebné poskytnutý úver považovať v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy za bezúročný a bez poplatkov.

26. Na podporu správnosti záverov prvoinštančného súdu v tejto časti odvolací súd uvádza, že zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere v ust. § 9 ods. 2 taxatívnym spôsobom uvádzal náležitostí, ktoré musí zmluva o spotrebiteľskom úvere bezvýhradne obsahovať. Následkom absencie čo i len jednej v tomto zákonom ustanovení uvedenej náležitosti je bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010. Vo vzťahu k tejto argumentácii súdu prvej inštancie však odvolateľ neprodukoval žiadne odvolacie námietky.

27. Nadväzne na to, rovnako správny je záver okresného súdu uvedený v napadnutom rozhodnutí, že ak žalovaný poskytol žalobkyni spotrebiteľský úver vo výške 1.400,00 Eur a žalobkyňa mu zaplatila celkom sumu vo výške 1.737,00 Eur, (čo medzi stranami sporu nebolo sporné), je nepochybné, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu v sume 337,00 Eur, ktoré je povinný žalobkyni v súlade s ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka vydať.

28. Žalovaný vo svojom odvolaní namietal nesprávne určenie začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby žalobkyne stanovenej v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka súdom prvej inštancie, ktoré je podľa jej názoru nelogické a v rozpore s hmotným právom i všeobecnou judikatúrou. Túto jeho odvolaciu argumentáciu odvolací súd vyhodnotil ako dôvodnú.

29. Primárne odvolací súd uvádza, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia je majetkovým právom, a preto sa premlčuje podľa ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Pre premlčanie práva z bezdôvodného obohatenia je stanovená kombinovaná premlčacia doba, t.j. objektívna a subjektívna premlčacia doba. Tieto dve premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávislé na sebe. Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt.

30. Pri postupnom pokračujúcom získavaní majetkových hodnôt treba z hľadiska premlčania za samostatné nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia považovať nároky, ktoré vznikli zo samostatných oddeliteľných prípadov bezdôvodného obohatenia, aj keď ide o rovnaké subjekty a rovnaké skutkové podstaty zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Na uplatnenie každého takéhoto nároku začína plynúť premlčacia doba osobitne. Ak však nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia tvorí jeden celok, premlčacie doby začínajú plynúť až po skončení bezdôvodného obohacovania sa.

31. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr než objektívna premlčacia doba. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. Preto ani subjektívna doba nemôže začať plynúť skôr, než vznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa týka. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslenej v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Aj v tomto prípade rozhoduje skutočná, a nie predpokladaná znalosť okolností uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

32. Je potrebné zdôrazniť, že už v čase uzavretia spornej zmluvy, t.j. dňa 22.07.2010, platila právna úprava, podľa ktorej sa úver považoval za bezúročný a bez poplatkov v prípade absencie vymedzených náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 11 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z. z.). V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na všeobecne platnú zásadu „ignorantia legis non excusat“, ktorá znamená, že nikto sa nemôže zbaviť zodpovednosti za svoje konanie alebo určitej povinnosti tvrdením, že nepoznal zákon, resp. o svojich povinnostiach nevedel. Vedomosť o

tejto zákonnej úprave sa teda u žalobkyne predpokladá a nemožno ju nijako vyvrátiť, inak povedané „neznalosť zákona neospravedlňuje“.

33. K bezdôvodnému obohateniu získanému plnením bez právneho dôvodu, ak právny dôvod neexistoval od začiatku, dochádza okamihom poskytnutia plnenia. Týmto okamihom je tiež určený začiatok objektívnej premlčacej doby. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa postihnutý dozvedel, že plnil bez právneho dôvodu, a komu plnil.

34. Zároveň je nutné dodať, že v prejednávanej príhode sa jedná o otázku právnú, a nie otázku vyhodnotenia skutkových okolností na strane žalobkyne, na základe ktorých by sa oprávnená (žalobkyňa) dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia a o osobe, ktorá ho na jej úkor získala, t.j. relevantných skutočností nevyhnutných k iniciovaniu súdneho konania.

35. Ak sa znalosť práva u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá, inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Vo všeobecnosti teda možno povedať, že za okamih vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Ďalej odvolací súd zdôrazňuje, že zmluvu o úvere mala žalobkyňa k dispozícii už dňom jej podpísania. Podpis ako prejav súhlasu logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu právneho úkonu, to znamená, že žalobkyňa poznala obsah predmetnej zmluvy. Žalobkyňa mala v každom jednom prípade vedomosť o výške poskytnutej úverovej istiny, teda z jej strany vedomosť o tom, že jej platby presiahli v úhrne výšku poskytnutej istiny úveru, čo mohla žalobkyňa zistiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Keďže žalobkyňa splátky úveru uhrádzala, poznala ich výšku, musela sa dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne v momente, kedy mu uhradila splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatila.

36. Východiskom pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení je v danom prípade znalosť práva žalobkyňou, ktorú sama žalobkyňa pretavila do podanej žaloby, keď poukazovala na nedostatky zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Právne nedostatky zmluvy o spotrebiteľskom úvere (uplatnením zákonnej sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru) žalobkyňu v konečnom dôsledku viedli k uplatneniu vydania bezdôvodného obohatenia.

37. Za popísaného skutkového stavu by bolo akékoľvek ďalšie dokazovanie v prejednávanej veci nadbytočné. Ak totiž žalobkyňi márne uplynula dvojročná subjektívna lehota na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalobcovi a žalobca v konaní účinne vzniesol proti jej nároku uplatnenému žalobou námietku premlčania, skutočnosť, či v danej veci uplynula objektívna premlčacia lehota (trojročná alebo desaťročná), je právne irelevantná. Odvolací súd preto nepovažoval za potrebné zaoberať sa v konaní ďalšími odvolacími námietkami žalovaného uvedenými v jeho opravnom prostriedku.

38. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, vzniká v zásade okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Subjektívna lehota na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia začala žalobkyňi plynúť po zaplatení poslednej zaplatenej splátky úveru presahujúcu istinu (výšku poskytnutého úveru), t.j. konkrétne dňom nasledujúcim po jej zaplatení, t.zn. ak bol dlh zo zmluvy o úvere č. 609700093 preplatený splátkou dňa 30.07.2012, subjektívna premlčacia lehota začala žalobkyňi plynúť dňom 31.07.2012, (splátka vo výške 91,00 Eur); u splátky v sume 100,00 Eur zo dňa 19.04.2013, subjektívna premlčacia lehota začala žalobkyňi plynúť dňom 20.04.2013 a u splátky v sume 150,00 Eur zo dňa 16.05.2013 začala subjektívna lehota žalobkyňi plynúť dňom 17.05.2013.

39. Žalobkyňa svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z označenej zmluvy uplatnila žalobou na Okresnom súde Martin až dňa 16.09.2015, a teda po márnom uplynutí tejto lehoty. Je teda zrejmé, že vo vzťahu k nároku uplatnenému žalobou (tvoriacim v súčte žalovaných istín z označených splátok) žalobkyňi uplynula márne dvojročná subjektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia.

40. Ak teda žalobkyňi márne uplynula dvojročná subjektívna lehota na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalobcovi a žalobca v konaní účinne vzniesol proti jej nároku uplatnenému žalobou námietku premlčania, žalobkyňa nemôže byť v tejto veci úspešná. Z uvedeného

dôvodu odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku I. zmenil tak, že žalobu žalobkyne v predmetnej časti zamietol.

41. Pokiaľ odvolateľ vo svojom opravnom prostriedku, ale aj žalobkyňa v priebehu konania poukazovali na odlišné rozhodnutia všeobecných súdov v obdobných veciach, k tomu odvolací súd dodáva, že z ust. § 193 CSP vyplýva, ktorými rozhodnutiami je súd pri rozhodovaní konkrétnej veci viazaný. Navyše pri rozhodovaní spotrebiteľských sporov je potrebné vždy prihliadať na konkrétne okolnosti tej-ktorej veci a časové hľadisko, rešpektujúc právnu úpravu platnú v čase uzavretia zmluvy medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

42. Ak je premlčaný nárok žalobkyne žalovanej istiny, je zrejmé, že nemôže byť dôvodný ani je žalobou uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že povinnosť platiť úroky z omeškania nemôže trvať dlhšie, ako trvá hlavný záväzok. Splnením dlhu (záväzku) alebo jeho zánikom z iného dôvodu zaniká tiež povinnosť platiť úroky z omeškania ako vedľajší (akcesorický) vzťah. Ak dôjde k premlčaniu hlavného záväzkového právneho vzťahu, nemôže sa takýto právny následok uplynutia času nevzťahovať k vedľajšiemu záväzku.

43. Na základe uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku I. zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol.

44. Vo vzťahu k zvyšnej časti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza: Strana môže napadnúť rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Aj keď je žalobca stranou v spore, nespĺňa subjektívny predpoklad na podanie odvolania proti tretej vete výroku napadnutého rozsudku. Subjektívnym predpokladom na podanie odvolania je to, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vyznelo v neprospech odvolateľa. Neprospech sa spravidla prejavuje v neúspechu vo veci samej alebo v rozhodnutí procesnej povahy, ktoré znamená pre stranu ujmu. Z uvedeného vyplýva, že na podanie odvolania je oprávnená tá strana sporu, ktorej bola rozhodnutím súdu prvej inštancie spôsobená ujma, ktorá priamo vyplýva z posúdenia práv a povinností strán sporu; podstatné tu je porovnanie výsledku sporu s nárokom uplatneným žalobcom v žalobe (prípadne v ich procesnom podaní), nie však subjektívne presvedčenie strany sporu o dôsledkoch vyplývajúcich pre ňu z rozhodnutia súdu prvej inštancie.

45. Z obsahu spisového materiálu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou domáhala voči žalovanému určenia neplatnosti zmluvy o úvere č. 609700093 zo dňa 22.07.2010 uzavretej medzi žalobkyňou a žalobcom. Zároveň žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni sumu 337,00 Eur s 5,5 % ročným úrokom z omeškania od 14.09.2015 až zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Okresný súd vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie zo zmluvy o úvere č. 609700093 zo dňa 22.07.2010 vo výške 250,00 Eur spolu s 5,5 % úrokom z omeškania ročne od 20.10.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. svojho rozhodnutia súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol. Zároveň vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Odvolateľ teda podal odvolanie proti výroku II. rozsudku okresného súdu o čiastočnom zamietnutí žaloby, v ktorej časti bol v konaní úspešný. Na základe uvedeného odvolací súd odvolanie žalovaného v predmetnej časti odmietol ako odvolanie, ktoré bolo podané neoprávnenou osobou (§ 386 písm. b/ CSP). Z tohto dôvodu sa krajský súd nemohol zaoberať ani odvolacími námietkami vznesenými voči predmetnej časti rozhodnutia.

46. O nároku na náhradu trov konania krajský súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že žalovanému ako úspešnej procesnej strane priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, proti žalobkyni, ktorá vo veci úspech nemala. Je pritom potrebné zdôrazniť, že trovy konania na súde prvej inštancie i odvolacieho konania, tvoria jeden celok a preto odvolací súd o nich rozhodol jedným výrokom.

47. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

48. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).